DE

PRINCIPIIS

JURIS NATURÆ

DISPUTABIT

CHRISTOPHORUS HENRICU

LIBER BARO AB EULENBURG

BORUSS.

PRÆSIDE

DANIELE FRIDER. HOHEISEL,

J. U. ET PHIL. D. AC REG. BOR. SOC. SCIENT. SOD.

D. XXXI. MARTII. MDCCXXXI.

H. L. Q. C.

HALÆ

LITTERIS HENDELIANIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

CONSPECTUS.

NAturali adpetimus inſtinctu mentem tranquillam corpusque ſanum. §. I. h. e. felicitatem §. II. Studium felicitatis voluntati divinæ congruit §. III. unde & nobis jus competit, proſpiciendi nobis de felicitatis noſtræ mediis §. IV. definitio juris §. V. Alii nobis obligantur ad id, ut felicitatem noſtram promoveant §. VI. definitio obligationis §. VII. ſed & eadem nobis erga alios homines incumbit obligatio §. VIII. quæ reciproca eſt §. IX. Obligamur præterea ad diuturnitatem & felicitatem humani generis promovendam §. X. Nulla nos obſtringit obligatio ad inſtinctum, quo ad conſervationem ferimur, exuendum §. XI. ſed jus noſtrum atque obligatio erga ſingulos cedit felicitati humani generis §. XII. Non tamen jus noſtrum poſtponendum obligationi erga ſingulos §. XIII. Ex dictis concluditur principium Juris Nat. de *officiis indeterminatis* §. XIV. Alterum principium de *officiis determinatis* §. XV. & quidem *reciprocis* §. XVI. denique de *officiis beneficis*, tam *innoxiæ humanitatis* §. XVII. quam *beneficus* preſſe dictis §. XVIII. Officia benefica conſcientiis hominum ſunt relinquenda §. XIX. Triplicia igitur ſunt Juris Nat. officia, *indeterminata, determinata reciproca* & *benefica*. §. XX. Oſtendemus jam, qua in re noſtra principia cum doctrinis aliorum conveniant, atque ad dubia reſpondebimus. §. XXI. Obligationis fundamentum quæſivimus in voluntate Dei, ſecuti *Per-Illuſtr. Dn. L. B. a Cocceji*. §. XXII. An & quatenus noſtra fundamenta cum principiis *juſti, honeſti* & *decori B. Dn. Thomaſii* conſpirent §. XXIII. A principiis *Celeb. Dn. Wolffii* cur receſſerimus §. XXIV. Ut dubia eximantur, oſtenditur, principium Juris Nat. nec unum eſſe de-

bere

bere, nec indemonſtrabile §. XXV. An neceſſarium felicitatis deſiderium refutetur exemplis propricidiorum? §. XXVI. An contrarietur ei juſſus Principis, adeundi mortis pericula? §. XXVII. Num brutis noſtra principia tribuant Jus Naturæ? §. XXVIII.

§. I.

INſitam nobis omnibus atque innatam deprehendimus cupiditatem, vitam tuendi noſtram, corpusque ſartum atque incolume ſervandi. Quamobrem & ab omni malorum metu, huic cupiditati contrariorum, abhorremus, atque ubi hæc ſuperari nequeunt, triſtitia adficimur, quæ neceſſario nobis eſt ingrata. (*a*)

(*a*) Quum ea, quæ diximus, ex *immediata ſenſione interna*, cujus quisque ſanus homo ſibi eſt conſcius, ſingulis liqueant; demonſtrari nec poſſunt, nec debent. (per principium logices)

§. II.

Hoc eſt, perpetuo eodemque neceſſario ferimur deſiderio ad *felicitatem*, quæ (ſenſu philoſophico) nihil eſt aliud, quam *vita*, *ſano atque integro corpore*, & *tranquillo animo ſervata.*

§ III.

Quum igitur felicitatis deſiderium naturæ humanæ arctiſſimo junctum ſit vinculo (§. II.) ſequitur, ut ab auctore noſtræ naturæ, hoc eſt, DEO originem repetat ſuam; quicquid a DEO nobis inſitum eſt, id utique divinæ congruit voluntati. Contradictionem enim involveret, DEUM nobis indidiſſe inſtinctum, quem in nobis exiſtere noluiſſet: adeoque *voluntati divinæ conforme eſt*, *adpeti a nobis felicitatem.*

§. IV.

Quoniam autem *media* promovendi felicitatem noſtram & *requiruntur varia*, & *ſupereſſe ſolent* nobis, &, quamdiu ſuperſunt, *libere* a nobis *eligi poſſunt:* (*b*) inde colligimus: dum

Digitized by Google

dum DEUS indidit inſtinctum, quo ferimur ad finem (§. III.) *voluntati* etiam *divinæ conſentaneum eſſe*, ut *eligamus media*, ad finem iſtum facientia. Quicquid ad felicitatem noſtram tendit, voluntati divinæ congruit, & libertate phyſica a nobis ſuſcipitur, id ipſum peragendi *facultas lege conceſſa* nobis competit, (voluntas enim divina, noſtras dirigens actiones, lex eſt) id ipſum autem *jus* vocamus.

(*b*) Prima & altera propoſitio e ſenſione externa; tertia interna e ſenſione patent. e. gr. Requiruntur ad felicitatem noſtram victus, amictus, habitatio &c. Sed quamplurimæ vel adſunt, vel acquiri a nobis poſſunt, ac mente repræſentantur res, quibus fami, ſiti, nuditati, injuriis aëris &c. obviam eamus. Itaque *libere* a nobis *eliguntur*. Notanter autem addidi in hac § *quamdiu media ſuperſunt plura:* Fac enim in nave *unicum* ſupereſſe *medium* famem depellendi, atque hujus adpetitio deſinet jam eſſe *actio libera;* id ipſum vero eſt, quod *caſum neceſſitatis* adpellamus, qui eſt *ea hominis conditio*, *qua unicum ipſi supereſt medium*, *explendi deſiderium ſuum phyſice neceſſarium.*

§. V.

Sic itaque *jus* nihil eſt aliud, quam *facultas legibus conceſſa*, *faciendi illa*, *quæ ad felicitatem propriam promovendam libere ſuſcipiuntur* (§. IV.) Ergo habemus jus, eligendi media, ad noſtram facientia felicitatem (eod.)

§. VI.

Sed quum alii homines, libertate phyſica uſi, intercipere nobis poſſint felicitatis noſtræ media, imo vitam deſtruere; iſthæc autem facta *juri* noſtro (§. V.) atque inſtinctui phyſico (§. I. & II.) voluntati denique divinæ repugnent: (§. III. & IV.) ſequitur, aliis hominibus incumbere *obligationem*, ne felicitatem noſtram & perceptionem mediorum ejus turbent, ſed eam potius promotum eant.

 §. VII.

Digitized by Google

§. VII.

Eſt quippe *obligatio neceſſitas aliquid agendi* (vel omittendi) *per declaratam legislatoris voluntatem induCta*, *qua actiones phyſice liberæ ad voluntatem hanc componendæ ſunt*, *ut officia aliis debita exhibeantur.*

§. VIII.

Senſibus autem externis docemur, alios homines æque homines eſſe, ac nosmet ipſos, unde ſequitur, iisdem eos ferri inſtinctibus naturalibus (§. I. & II.) adeoque & ipſis competere jus, de mediis felicitatis ſuæ ſibi proſpiciendi (§. IV. & V.) & conſequenter nobis incumbere obligationem, ut aliorum hominum felicitatem promoveamus (§. VI. & VII.)

§. IX.

Unde obligationes hominum ſunt reciprocæ, & æquale ſingulorum eſt jus. (§. VIII.)

§. X.

Denique quum nos una cum aliis hominibus *univerſum humanum genus* conſtituamus, ex univerſali iſto ad felicitatem inſtinctu (§. VIII.) ac tot tantisque mediis, quibus totus inſtructus eſt orbis, ad felicitatem multorum hominum abunde ſufficientibus, colligimus, DEUM etiam velle, ut *univerſum humanum genus diuturnum & felix ſit* (§. III.) adeoque eſſe & hanc noſtram *obligationem*, ut *actiones phyſice liberas* (licet iis ſinguli non lædantur) *ad diuturnitatem & felicitatem humani generis promovendam componamus.* (§. VI. & VII.)

§. XI

Quæ de *inſtinctu*, quo ad felicitatem promovendam ferimur, de *jure* noſtro, denique de *obligatione* hactenus deducta ſunt, ſi inter ſe conferantur, facile liquet, *ad inſtinctum noſtrum exuendum, nullam poſſe concipi naturalis Juris obligationem.* Nam inſtinctus iſte eſt neceſſarius (§. I. & II.) actio autem

autem neceſſaria non eſt phyſice libera; ſed deficiente actionis libertate, deficit jus (§. V.) & obligatio (§. VII.) Scilicet aut lex aliquid præciperet inſtinctui noſtro conſentaneum, aut contrarium; illud *ſuperfluum* foret, hoc *fieri non poſſet:* Ergo hoc relinquitur, leges verſari circa actiones phyſice liberas (cit. §. V. & VII.)

§. XII.

Econtrario autem *jure* eligendi media, ad felicitatem noſtram facientia; *libere uti poſſumus:* (§. IV. & V.) cumque DEUS & *humani generis*, & *ſingulorum hominum intendat felicitatem*, (§. VIII. IX. & X) ſequitur, *præferendam eſſe obligationem erga humanum genus obligationi erga ſingulos*, *imo & proprio felicitatis juri.* (c)

(c) Deus omnes ac ſingulos homines vult reddi felices, adeoque magis cupit plurium felicitati proſpici, quam unius. (per ratiocinium mathematicum) Fac, patrem, omnes liberos ſuos ſervaturum, ſe una cum illis e naufragio in ſcapham recepiſſe: in ipſo autem mari deprehendere, ſcapham tot hominum onus ſuſtinere non poſſe, ſed ne omnes pereant, jactum unius eſſe faciendum: & projiciet is ſane unum aliquem filiorum, ut ſerventur reliqui. Sic igitur liquet, juſtum & voluntati divinæ conforme eſſe, hominem facinoroſum reddi infelicem, ut omnium felicitati proſpiciatur &c. &c.

§. XIII.

Denique ſive proprius *inſtinctus*, quo noſtram ad conſervationem ferimur, ſive *jus* noſtrum cum *obligatione erga ſingulos* collidatur, *conſervatio* noſtra *neceſſario* (§. II. & XI.) *jus* autem noſtrum *licite præfertur.* (§. IX.)

§. XIV.

Ex hactenus demonſtratis ſequentia fluunt Juris Naturæ principia: *Talem te exhibe* (agendo & omittendo) *qualem te eſſe poſtulat ſalus & conſervatio humani generis* (§. X.) *ſalvo tamen ad felicitatem tuam inſtinctu* (§. XI.). Quæ inde fluunt

Digitized by Google

OFFICIA vocamus INDETERMINATA h. e. ad ſpecialem perſonam non directa.

§. XV.

Sed & talem te gere (agendo & omittendo) *qualem te eſſe requirit felicitas ſingulorum* (§. VIII.) *cum felicitate humani generis* (§. XII.) *tuoque ad felicitatem inſtinctu eamque promovendi jure haud colliſa.* (§. XIII.) Inde deducta OFFICIA DETERMINATA a nobis appellantur.

§. XVI.

Quum autem ad modo adducta *officia determinata æqualis* ſingulis hominibus incumbat obligatio (§. IX.) ſequitur, *alterum alteri* (extra caſum neceſſitatis (§. IV. b. & §. XI.) *obſtrictum eſſe, ut intacta relinquat felicitatis ejus media, imo & rebus ſuis operisque media ejusmodi in alterum conferat, ita tamen, ut ubi hæc cum proprio alienanda ſint detrimento, & alter in promptu habeat alia felicitatis media, quibus alteri proſpici poſſit, mutua eſſe debeat hæc officiorum collatio ſeu permutatio.* Vocamus hæc OFFICIA DETERMINATA RECIPROCA. (*d*)

(*d*) Eſt hoc fundamentum omnium contractuum oneroſorum, quibus *agendo* reciproca exhibentur officia; ut & cur ab internecione, vulneratione, famæ integræ imminutione, rapina, ſpolio, fraude abſtinere debeamus, quibus caſibus *omittendo* reciproca officia præſtantur.

§. XVII.

Econtrario autem *ſi aliquod felicitatis alienæ medium absque ullo noſtro & humani generis detrimento in alterum conferri poteſt, gratis illud eſt exhibendum.* Quia enim collatio æqualis poſtulatur ob jacturam, quam patimur, (§. XVI.) hac ceſſante, nullum poteſt allegari fundamentum, cur nollemus gratis aliorum felicitati promouendæ ſtudere, ad quod tamen obligamur

gamur

Digitized by Google

gamur (§. VIII.). Quæ inde deducuntur, nomine OFFICIORUM INNOXIÆ HUMANITATIS veniunt, ſive, latius accepto vocabulo, OFFICIORUM BENEFICORUM nomine comprehenduntur. *(e)*

(*e*) Ergo gratis porrigendus eſt ignis ei, qui indiget; erranti monſtranda eſt via; pravus homo adhortationibus in ordinem redigendus &c. &c. Circa quod ultimum obiter obſervamus, ad id etiam officia *indeterminata* nos obſtringere: pravus enim homo ſocietati humanæ & civili incommodo eſt & periculo. (§. XIV.)

§. XVIII.

Sic quoque *ſi collatio mediorum quorundam felicitatis alienæ* (h. e. rerum vel operarum) *cum jactura quidem noſtra eſt conjuncta; ſed alter careat felicitatis mediis, quæ in nos poſſit conferre, ſequitur, & hæc gratis eſſe exhibenda* (§. XVI. in fine) *dummodo id abſque noſtro & humani generis incommodo fieri poſſit* (§. XII. & XIII.) DEUS enim omnes & ſingulos homines vult ſervari (§. VIII. & X.). Ergo & egenos & miſeros, h. e. felicitatis mediis deſtitutos: qui cum nihil habeant, quod in nos poſſint conferre, ſequitur, eos ad reciprocam hanc collationem non obſtringi. (§. VII.) Hæc vocamus BENEFICIA preſſe dicta. *(f)*

(*f*) Ergo dandæ ſunt eleemoſynæ; ſed non robuſtis & bene valentibus mendicabulis, hujusce enim furfuris homines *operas* in te ſuas conferre poſſunt: nec ita, ut ipſe cum liberis tuis egeas; multo minus robuſtis atque otioſis delinquentibus, hi enim obfirmantur in malitia ſua cum *humani generis ac reipublicæ damno & periculo.* Idem de aliis beneficiis dicendum.

§. XIX.

Quum vero ad officia determinata *reciproca* omnes homines (ſolo neceſſitatis caſu excepto) *ſimpliciter* obſtringantur: (§. XVI.) circa officia autem *benefica* frequenter evenire

quęat,

Digitized by Google

queat, ut eorum præſtatio maximo cum *incommodo* noſtro ſit conjuncta, quo caſu noſtra ceſſat obligatio (§. IX. & XVIII.) ſequitur, quemvis alterum ad officia reciproca poſſe adigere; officia autem benefica (h. e. tam officia innoxiæ humanitatis, quam beneficia preſſe dicta) conſcientiæ cujusvis, a quo petuntur, relinquenda eſſe, niſi extrema neceſſitas, obligatione carens, flagitantem premat (§. IV. b. §. XI. §. XIII.). *(g)*

(g) Alia ex jure civili poteſt adferri limitatio: niſi ob concurrens publicum commodum, obligationem hanc perfectam eſſe juſſerit lex civilis, quale tutela exemplum præbet: ſed limitatio hæc hujus loci non eſt.

§. XX

Ergo omnia Juris Naturæ OFFICIA vel ſunt INDETERMINATA (§. XIV.) vel DETERMINATA; (§. XV.) hæc autem vel RECIPROCA (§. XVI.) vel BENEFICA, quæ ſubdiuiduntur in officia *innoxiæ humanitatis* (§. XVII.) & *beneficia* preſſe dicta. (§. XVIII.)

§. XXI.

Hiſce fundamentis non ſolum univerſum Jus Naturæ; verum & (adſcitis ſimul politices regulis) jus privatum & publicum ſuperſtruimus. Quamobrem operæ pretium exiſtimamus, brevibus adhuc oſtendere, in quonam hæc principia cum doctrinis aliorum conveniant, & quomodo dubia, quæ adverſus philoſophemata noſtra moveri poſſunt, ſint eximenda: utrumque perficiemus absque arrogantia, odio & ſtudio, quorum cauſſas procul habemus.

§. XXII.

Et fundamentum quidem omnis obligationis a voluntate divina repetii (§. IV.) perſuaſum penitus habens, non concipi poſſe obligationem absque legislatore; ſed a ſolo ſupremo Numine univerſum humanum genus leges accipere. Facem nobis hic prætulit PER-ILLUSTRIS DOMINUS LIBER BARO A

COC-

Digitized by Google

COCCEJI *in Diſput. ſub Præſid.* B. DN. PARENTIS olim habita, *de Principio Juris Nat. vero & adæquato. Vide inprimis ſ.12. ſ.33. & 34.* (b)

(b) Exſtat illa in *Diſput.* ILLUSTR. *quondam* DN. A COCCEJI *Tom. II. Diſput. XVIII.*

§. XXIII.

Ad regulas ipſas practicas Juris Naturæ quod attinet, non diſſimulamus, noſtra Juris Naturæ fundamenta cum principiis *juſti*, *honeſti* & *decori* B. DN. THOMASII poſſe utcunque conciliari. Si quis enim noſtra officia *indeterminata* officia *honeſti* vocare; ſi officia *determinata reciproca* officiorum *juſti* appellatione inſignire; denique *officiis beneficis* nomen officiorum *decori* imponere maluerit, non refragabimur. Abſtinuimus autem nos ab hiſce denominationibus, tum quia revera ex iſto fonte noſtra non hauſimus principia: tum quia diſertis lectorem noſtrum verbis monemus, ne regulis omnibus, in claſſes iſtas a Viro laudato relatis, noſtris e principiis deducendis ſtudeat, oleum enim perdet & operam: tum denique quia iſta vocabula multis æquivocationibus ſunt obnoxia, inprimis vocabulum *decori.* Et quamvis B. DN. THOMASIUS *in cautelis circa præcognita jurispr. Cap. XV. ſſ. 10. ſeq.* expreſſe moneat, *decorum politicum* non eſſe cum *principiis* decori *Juris Naturæ* confundendum: vereor tamen, ut diſcrimen hoc ab iis, qui ipſius ſequuntur fundamenta, curatius ſervari poſſit. (i) Præterea noſtra principia ita ſunt limitata & reſtricta, ut nulla in iis occurrat contradictio: An idem de principiis juſti, honeſti & decori ſalva veritate adſeri poſſit, lector candidus ex B. DN. THOMASII *Fundam. Juris Nat. Lib. I. Cap. 6. ſ. 64. ſeqq.* judicabit.

(i) Scilicet principium decori eſt hoc: *quod vis ut alii ſibi faciant, tu tibi facias*, ex quo eadem facilitate deduci poſſent regulæ decori politici, qua officia Juris Nat.

Digitized by Google

§. XXIV.

Illud etiam atque etiam a lectoribus noſtris petimus, ne forte conciliationem quandam noſtra inter & CEL. DN. WOLFFII principia Juris Nat. tentent. Verba quidem: *Quæcunque ad tui & aliorum hominum ſtatus perfectionem faciunt*, *age* &c. non plane ac noſtris principiis videntur aliena, & loco *perfecti ſtatus* nos ſaltim *felicitatis promovendæ* mentionem feciſſe reputari poſſemus: Quodſi tamen in ipſo ſyſtemate conſiderentur philoſophemata moralia CEL. WOLFFII, a noſtris toto cœlo differunt. Nam ille *jus* cum *obligatione* palam miſcuit; hinc etiam *politicam* inter & *Jus Naturæ* nulla ipſi eſt differentia, niſi quod cancellis *officiorum abſolutorum* Jus Naturæ; *hypotheticorum* autem, ſeu varios hominum ſtatus ſupponentium, politicam circumſcripſerit. Genuinum philoſophiæ moralis *Wolffianæ* principium eſt *propria utilitas*. Vid. Wolffens vernünfftige Gedancken von der Menſchen Thun und Laſſen *§§. 1 -- 11.* Licet enim in *§. 12*, ubi ipſum proponitur principium, mentio etiam fiat *aliorum hominum*, de iis tamen in præcedentibus altum eſt ſilentium, & peccat iſta propoſitio contra regulam logices: ne ſit *plus* in concluſione quam erat in præmiſſis. Porro aliter ipſi definitur obligatio, quam nobis, & ita quidem, ut metum incutere, conſilium dare, legem ferre, nomine obligationis comprehendantur; nam ſi obligare eſt, *connectere cum propoſitione quadam argumentum movens*, (vid. Wolff. cit. l. §. 8.) omnibus, quos recenſuimus, caſibus aderit obligatio. Alia ut nunc ſilentio tranſeam.

§ XXV.

Accingo me potius ad ſcrupulos, ex animis lectorum eximendos, qui circa principia mea ſupereſſe poſſent. Id quidem nos parum vexat, quod vulgo contendunt, principium Juris Nat. non ſolum *verum* & *adæquatum*, (tale enim noſtrum eſſe peni-

Digitized by Google

penitus perſuaſum habemus) ſed & *unum* ac *indemonſtrabile* eſſe debere. Quum enim Jus Naturæ ita tradendum ſit, ut inde tam *officia* erga alios, quam *jura*, nobis competentia, poſſint intelligi, hinc primum juris Nat. principium non poteſt non eſſe propoſitio compoſita, ſed omnis compoſita propoſitio conſtat pluribus, quam *duabus ideis*, ex his autem poſſunt formari plures propoſitiones. Nec poteſt principium Juris Naturæ *demonſtratione carere:* omnis enim propoſitio, quæ demonſtrari non poteſt, ex immediata ſenſione deſumpta eſt; & concipi nequit veritas, ope ſenſuum immediate intellectui impreſſa, quæ principium diſciplinæ, ideis mediatis compoſitis (ſeu per varias intellectus operationes & abſtractiones formatis) conſtantis, exhibeat. Sufficit, principium noſtrum e propoſitione, quam ſenſibus edocti ſumus (§. I.) eſſe demonſtratum: aſt hæc propoſitio nondum eſt principium Juris Nat.

§. XXVI.

Circa hanc ipſam autem propoſitionem, §. I. & II. prolatam, graviſſima ſuperſunt dubia. Diximus nimirum, omnes homines neceſſitate quadam phyſica ferri ad felicitatem & conſervationem ſuam, utque veritas hujus propoſitionis perſpiceretur, provocavimus ad cujusvis ſenſionem ſeu experientiam, hæc autem docet, homines interdum ſibimet ipſis mortem adſciſcere violentam, adeoque ipſa videtur experientia noſtram refellere adſertionem. Sed ſalva res eſt: Qui mortem ſubeunt ſponte ſua, vel *inſani* ſunt, vel mortem *vitæ infelici* præferunt, ſuamque vitam certo credunt fore infeliciſſimam. Jam vero diximus, nobis ineſſe inſtinctum adpetendi non unice *vitam;* ſed *vitam felicem*, vitæque felicitati accenſuimus *animum tranquillum*, (§. I. & II.) quamvis autem ad hunc obtinendum facilem nobis viam monſtraverit natura, nihilominus tamen deprehendimus in hominibus habitus pra-

 vos

vos voluntatis, quibus ſtimulati, adpetunt, quæ minime erant neceſſaria, tandem diuturna conſuetudine obfirmati, animo tranquillo eſſe nequeunt, niſi ipſorum deſideriis ſatisfiat. Quum igitur conſuetudo altera ſit natura, quid mirum, homines hiſce deſideriis ita aliquando protrudi, acſi innata eadem eſſent ac neceſſaria, atque ipſi tandem naturæ bellum indicere, ſeu vim inferre? Sic multi ſibi ex ambitione, utque immortale nomen reportarent, infeſtas intulere manus, quia animum, diu in hac contemplatione defixum, ita obfirmaverant, ut exiſtimarent, non poſſe ſe *tranquilla mente*, h. e. feliciter vivere, niſi nominis immortalitatem ſibi poſſent promittere, ad quam aliam ſibi viam præcluſam eſſe, reputabant. Firma igitur adhuc eſt noſtra theſis, omnes enim, quotquot in propria ſævierunt viſcera, ſi potuiſſent convinci, ſatisfactum iri paſſionibus ſuis, ſervata vita, procul omni dubio eam morti prætuliſſent. (k)

(k) Lectu digniſſima ſunt, quæ de hac materia protulit auctor Batavus in libello, cui titulus: *Politike diſcourſen, handelnde in ſes onderſcheide Bœken van Steeden, Landen, Oorlogen, Kerken, Regeeringen en Zeeden, beſchreven door D. C. t' Amſterdam 1662. 8vo. Lib. VI. Diſcurſu 29. pag 298.*

§. XXVII.

Præterea ſecundum noſtra principia princeps injuſte agere videri poſſet, qui milites mortis periculum ſubire jubet. At non princeps ipſos ad id obligaret, niſi *cogeret* hoſtis: jam vero cum omnis generis calamitas atque infelicitas, imo ipſa mors ab hoſte immineat, per defenſionem injunctam non noſtra mors, ſed potius conſervatio quæritur.

§. XXVIII.

Denique exiſtimari poſſet Jus Nat. nobis cum brutis commu-

Digitized by Google

mune, nam & hæc feruntur ad propriam conſervationem, id quod Stoicis forte olim impoſuit. At ſecundum noſtra principia ratio diverſitatis in aprico eſt poſita. Ut enim inſtinctus iſte in *jus* & *obligationem* abeat, requiritur *cognitio voluntatis legislatoris*, (§. III. V. VII.) & *libertas* phyſica actionum (§. IV. V. VII.) utraque carent bruta, inſtinctu enim animali ad cibum, potum, Venerem propulſa, in proximum quodvis ruunt objectum, niſi ingratæ ſenſionis metu deterreantur. Omnia igitur ex inſtinctu atque impulſu neceſſario ſine libertate ſuſcipiunt. Sed manum de tabula, ne præripiamus diſſentiendi materiam.

COROLLARIA.

I.

Utut plerorumque opiniones & diſceptationes de principio Juris Nat. redeant ad λογομαχίαν; non tamen diſputare de hoc argumento, per ſe eſt λογομαχεῖν.

2.

Scilicet plurimi methodo analytica Jus Naturæ ſunt complexi, hoc eſt in eo tantum fuerunt toti, ut propoſitiones practicas hujus ſcientiæ *generalibus vocibus* utcunque complecterentur, has autem illuſtrarent atque explicarent ipſis dictaminibus practicis Juris Naturæ, id quod tamen pro ſpecie demonſtrationis falſo venditarunt.

3.

At vero Jus Naturæ methodo ſynthetica eſt tradendum, h. e.

Digitized by Google

h. e. ponenda ſunt talia principia, quæ per ſe, licet concluſiones adhucdum neſciantur, poſſint intelligi ac demonſtrari, ex quibus deinde demonſtrativa ratione ita deducenda ſunt officia, ut licet quis dubitet, ſintne furtum, rapina, adulterium &c. facta injuſta, hujus tamen injuſtitiæ poſſit convinci.

4.

Nec hæc opera fruſtranea reputanda eſt, quæ potius ad ſolidam omnis juris poſitivi notitiam, multum confert.

5.

Hanc methodum negligens, poteſt quidem quampluri-ma egregia effata, ad Jus Naturæ ſpectantia, tradere, ſed nunquam erunt univerſalia, atque innumeris ſcatebunt contradictionibus, ſi penitius fuerint examinata.

6.

Falſum eſt, quod vulgo tradunt; permiſſionem non eſſe legis actionem, ſed actionis negationem: æque enim facultas agendi ſeu jus, quam obligatio expreſſa lege præſcribatur, neceſſe eſt.

7.

Beneficia ex præcepto divino aliis hominibus exhibenda, præſtari debent hominibus miſeris: quæ igitur in vita civili in locupletes conferuntur munera, non ex principiis Juris Naturæ, ſed *politices* derivanda ſunt.

PER-

Digitized by Google

PER-ILLUSTRI

DOMINO RESPONDENTI

S. D. P.

DISPUTATIONIS PRÆSES.

OBſcuro quibus atque humili loco naſcendi conditio obtigit, illis, qui illuſtri a ſtirpe originem repetunt ſuam, longe in hoc eſſe feliciores videntur, quod illi, in obſcuritate & ſilentio repoſiti, memoriam hominum effugiant prorſus, ſuisque demum factis, laude dignis, e tenebris proferantur; hi autem, in quos ipſa gentis claritas & celebre nomen oculos jam omnium animosque convertit, ſi majorum ſuorum meritis nec excellentiora, nec paria fecerint, ſiniſtris cunctorum ſermonibus carpantur: Inde evenit, ut plebeji ordinis homines ſi non laudibus cumulentur, ſaltim fere ab opprobriis ſoleant eſſe immunes; ſed eos, quorum illuſtris eſt proſapia, aut gloria, aut

vitu-

Digitized by Google

vituperium certiſſimum exſpectet, & ſingulæ atavorum imagines exprobrare ipſis deſidiam videantur. Hiſce, PER-ILLUSTRIS BARO, qui generis antiquitate & ſplendore innumeros vincis, pauciſſimis loco cedis, aliisque adhortationibus ad virtutem TE ac ſapientiam privatos inter parietes accendere & ſponte currenti calcaria addere conſuevi: TU autem, iis hactenus locum relinquens, animum & meditationis ſolidæ & profundioris juriſprudentiæ præceptis ita imbuiſti, ut publicam TEcum adſcendere cathedram non dubitem. Pertexe modo quod exorſus es, ut PER-ILLUSTRIS atque EXCELLENTISSIMUS DOMINUS PARENS TE, dignum aliquando, quam de TE animo concepit, expectatione, ſumma perfuſus lætitia, recipiat. Vale. Dab. e muſeo VI. Calend. Aprilis. MDCCXXXI.

Digitized by Google